

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра публічного управління, адміністрування та права

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ

Методичні вказівки до практичних занять

для здобувачів ступення вищої освіти «Магістр»

зі спеціальності: 281 «Публічне управління та адміністрування»

факультет економіки та бізнесу

Публічне адміністрування. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності: 281 «Публічне управління та адміністрування», – Мелітополь: Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2020. – 31с.,

Розробник: к.н.здерж.упр., ст викладач Вороніна Ю.Є.

Рецензент: к.е.н.,доцент кафедри «Фінансів, банківської справи та страхування» Чкан І.О.

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри «Публічне управління, адміністрування та право»

Протокол № ___ від «__» _____ 2020 року

Завідувач кафедри «Публічне управління, адміністрування та право»

д.н. держ. упр., доцент _____ Г. В. Ортіна

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 281 «Публічне управління, адміністрування та право»

Протокол № __ від «__» _____ 2020 року

Голова, доцент _____ А.А. Костякова

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Змістовий модуль 1 – Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві	
Практичне завдання № 1. Публічне адміністрування як системне суспільне явище.....	6
Практичне завдання № 2. Громадське суспільство як суб’єкт формування цілей публічного адміністрування.....	8
Практичне завдання № 3. Публічне адміністрування та влада.....	11
Практичне завдання № 4. Публічне адміністрування та муніципальна влада.....	13
Практичне завдання № 5. Закони та принципи публічного адміністрування.....	15
Змістовий модуль 2 – Організація публічного адміністрування	
Практичне завдання № 6. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.....	17
Практичне завдання № 7. Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування.....	18
Практичне завдання № 8. Бюрократія в системі публічного адміністрування.....	20
Практичне завдання № 9. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування.....	22
Практичне завдання № 10. Результативність та ефективність публічного адміністрування.....	24
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ.....	28
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ.....	30

ВСТУП

Сучасний етап переходу України до відкритого демократичного суспільства, глобалізація соціально-економічних відносин висувають нові вимоги до державного та регіонального управління. Розбудова сучасної системи державного та регіонального управління зумовлює необхідність впровадження нових цінностей та принципів публічного менеджменту в діяльність владних інститутів, вимагає підвищення результативності їх функціонування та якості послуг, що надаються населенню, а також забезпечення відкритості влади й співучасті громадян в управлінні. Вирішення цих завдань потребує сучасного підходу до організації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування і обумовлює високий рівень професіоналізму управлінської еліти.

Метою курсу - є оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

Завданням курсу є:

- узагальнення теоретичних засад у сфері публічного адміністрування, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції;
- визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного адміністрування розвитку суспільства;
- опанування основами методології, технологіями та процедурами публічного адміністрування об'єктів публічної сфери;
- оволодіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позицій загально-цивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків;
- набуття навичок розроблення та впровадження заходів і забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

Предметом курсу є процес досягнення національних цілей та інтересів шляхом організації діяльності суб'єктів публічної сфери, у тому числі законодавчих, виконавчих і судових органів та органів місцевого самоврядування.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- предметну сферу і методологічну основу публічного адміністрування;
- перспективи розвитку публічного адміністрування;
- технології та процедури публічного адміністрування;

- принципи та методи публічного адміністрування;
- органи та стилі публічного адміністрування;
- основні цілі публічного адміністрування в соціальній та економічній сферах;
- особливості адміністрування в громадських організаціях;
- відповідальність суб'єктів публічного адміністрування за правопорушення у цій сфері.

вміти:

- підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта публічного адміністрування щодо визначення стратегічних цілей, завдань та етапів управлінських рішень на основі результатів системного аналізу суспільно-політичного та соціально-економічного стану розвитку сфери управління (об'єкта управління), застосовуючи методики визначення певних показників;
- виробити процедури та основний зміст кожного етапу вироблення та впровадження управлінського рішення з визначенням термінів, виконавців;
- планування заходів із впровадження сучасних методів публічного управління, оптимізації його функціональної та організаційної структури, виходячи з існуючих умов;
- застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві

Практична робота №1: «Публічне адміністрування як системне суспільне явище»

Час: 4 год.

Мета роботи: узагальнення теоретичних засад у сфері публічного адміністрування, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції.

Після опрацювання теми студент повинен:

знати: зміст наступних категорій: поняття «управління», предмет публічного адміністрування, принципи управління, основні підходи управління суспільством.

вміти: розрізняти та застосовувати на практиці методи управління публічними ресурсами.

Завдання 1.1

Питання для обговорення:

1. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція.
2. Предмет та методологічна основа публічного адміністрування (співвідношення понять «управління» та «публічне адміністрування»).
3. Формування та розвиток ідей управління суспільством.
4. Поняття соціально-інженерного та гуманітарного підходу управління суспільством.

Завдання 1.2

Дати визначення поняття “управління” відповідно до різних підходів: загального, функціонального, процесуального, суб’єктно-об’єктного. Заповнити відповідну схему. Зробити порівняльну характеристику понять «соціальне управління», «публічне управління», «державне управління», «публічне адміністрування». Визначити сутнісні характеристики державного управління.

Переважаючий підхід	Варіант визначення
Загальний	
Функціональний	
Процесуальний	
Суб’єктно-об’єктний	

Методичні вказівки до виконання завдання 1.2

Лекція № 1, п. 1.

Завдання 1.3

Підготувати все про витоки науки державного управління, її об'єкт, предмет, функції. Методологію науки державного управління.

Методичні вказівки до виконання завдання 1.3

Лекція № 1, п. 2.

Завдання 1.4

Підготувати все про сучасні теорії і концепції публічного управління. Концепція демократичного врядування.

Методичні вказівки до виконання завдання 1.4

Лекція № 1, п. 2,3.

Завдання 1.5

Заповніть таблицю: Згідно з Конституцією України

За формою державного устрою Україна є...	
Найвищою соціальною цінністю в Україні визнаються...	
За формою державного правління Україна є...	
Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є...	
Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить...	
Державна влада в Україні здійснюється на засадах...	
Норми Конституції України є нормами...	
Суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах...	
Правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений...	
Державними символами України є...	

Методичні вказівки до виконання завдання 1.5

Лекція № 1, п. 4.

Питання для самостійного вивчення

1. Обґрунтуйте основні проблеми й перспективи розвитку публічного адміністрування.

2. Розкрийте особливості публічного адміністрування.
3. Проаналізуйте сучасну концепцію публічного адміністрування.
4. Дайте визначення категорії публічне адміністрування та поняттю про публічну діяльність.

Практична робота № 2: «Громадське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування»

Час: 4 год.

Мета роботи: набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

Після опрацювання теми студент повинен:

знати: зміст наступних категорій: Громадянське суспільство, інститути громадянського суспільства, функції громадянського суспільства, принципи громадянського суспільства.

вміти: розрізняти та застосовувати на практиці методи управління публічними ресурсами.

Завдання 2.1

Питання для обговорення:

1. Етапи формування громадянського суспільства.
2. Основа і інститути громадянського суспільства.
3. Функції громадянського суспільства.
4. Види громадянського суспільства.
5. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин.

Завдання 2.2

Заповнити таблицю «Основні категорії управління»

Категорія	Зміст
1	2
Закони управління	
Управлінські відносини	
Сутність державного управління	

Ознаки державного управління	
Цілі державного управління	
Функції державного Управління	
Система державного управління	
Суб'єкт державного управління	
Об'єкт державного управління	
Принципи державного управління	
Методи державного управління	

Методичні вказівки до виконання завдання 2.2

Лекція № 2, п. 1.

Завдання 2.3

Визначте основні типи взаємозв'язків і взаємовідносин у системі державного управління.

Розкрийте суть та наведіть приклади субординаційних, реординаційних, координаційних зв'язків в системі державного і регіонального управління.

Методичні вказівки до виконання завдання 2.3

Лекція № 2 п. 2.

Завдання 2.4

Зробити порівняльний аналіз президентської, парламентської та президентсько-парламентської (змішаної) республіки. Навести приклади країн з відповідними формами державного правління. Порівняння подати у вигляді таблиці.

Президентська республіка	Парламентська республіка	Президентсько-парламентська (змішаної) республіки

Методичні вказівки до виконання завдання 2.4

Лекція № 2, п. 3.

Завдання 2.5

Навести приклади держав з монархічною формою правління. Зробити порівняльний аналіз абсолютних, конституційних, теократичних і виборних монархій. Порівняння подати у вигляді таблиці.

Методичні вказівки до виконання завдання 2.5

Лекція № 2, п. 3,4.

Завдання 2.6

Зробити порівняльну характеристику унітарних та федеративних держав.
Навести приклади унітарних та федеративних держав. Порівняння подати у вигляді таблиці.

Методичні вказівки до виконання завдання 2.6

Лекція № 2, п. 5.

Завдання 2.7

Зробити порівняльну характеристику демократичного і недемократичного політичного режиму. Порівняння подати у вигляді таблиці.

Методичні вказівки до виконання завдання 2.7

Лекція № 2, п. 6.

Завдання 2.8

Наведіть приклади методів, що використовуються в державному управлінні.

Методичні вказівки до виконання завдання 2.8

Лекція № 2, п. 6.

Завдання 2.9

Залежно від характеру зв'язків між різними підрозділами організацій розрізняють такі типи організаційних структур: лінійна; функціональна; лінійно-функціональна; штабна; програмно-цільова; матрична. Охарактеризуйте переваги та недоліки вказаних структур

Методичні вказівки до виконання завдання 2.9

Лекція № 2, п. 6.

Питання для самостійного вивчення

1. Розкрийте основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства.
2. Охарактеризуйте сутність громадянського суспільства.
3. Визначте місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні.
4. Розкрийте основні складові громадянського суспільства.

Практична робота № 3 «Публічне адміністрування та влада»

Час: 4 год.

Мета роботи: визначення основних засад публічного адміністрування в соціальній та економічній сферах; поняття політичної та економічної влади.

Після опрацювання теми студент повинен:

знати: зміст наступних категорій: Поняття «феномену влади», публічна влада та публічне адміністрування, влада як основний засіб публічного адміністрування, держава як суб'єкт політичної влади. поняття економічної влади, лобізм.

вміти: розрізняти та застосовувати на практиці методи управління публічними ресурсами.

Завдання 3.1

Питання для обговорення:

1. Поняття «феномену влади».
2. Публічна влада та публічне адміністрування.
3. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
4. Держава як суб'єкт політичної влади. Поняття економічної влади (їх взаємодія).
5. Поняття «лобізму».

Завдання 3.2

Підготуйте доповідь про динаміку структури промисловості України за останні 20 років, про наявні в ній технологічні уклади та основні першочергові завдання державного регулювання цієї сфери. Доповідь доповніть також інформацією про особливості структури промисловості Харківської області.

Методичні вказівки до виконання завдання 3.2

Лекція № 3, п. 1.

Завдання 3.3

Підготуйте доповідь про сучасний стан розвитку ринку праці України, акцентуючи увагу на такі аспекти: чисельність трудових ресурсів та економічно активного населення, рівень безробіття в Україні взагалі та по регіонам, навантаження на одне робоче місце, вікова структура безробітних, організація допомоги безробітним тощо .

Методичні вказівки до виконання завдання 3.3

Лекція № 3, п. 2.

Завдання 3.4

Охарактеризуйте моделі соціальної політики в розвинених країнах та в Україні. Розкрийте особливості структури доходів та витрат населення в Україні та інших країнах світу, особливості розподілу доходів серед населення. Які основні соціальні стандарти та соціальні гарантії законодавчо затверджуються в Україні .

Методичні вказівки до виконання завдання 3.4

Лекція № 3, п. 2,3.

Завдання 3.5

Перелічіть декілька Законів України, що регламентують державне управління у соціально-культурній сфері. Коротко розкрийте їх сутність.

Методичні вказівки до виконання завдання 3.5

Лекція № 3, п. 4.

Завдання 3.6

Як Ви вважаєте, які напрями державної інформаційної політики є найбільш актуальними сьогодні?

Методичні вказівки до виконання завдання 3.6

Лекція № 3, п. 4.

Завдання 3.7

Користуючись сайтом Міністерства соціальної політики України (<http://www.mlsp.gov.ua>) підготуйте доповідь про його діяльність.

Методичні вказівки до виконання завдання 3.7

Лекція № 3, п. 4,5.

Завдання 3.8

Користуючись сайтом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (<http://www.me.gov.ua>) підготуйте доповідь про його діяльність.

Методичні вказівки до виконання завдання 3.8

Лекція № 3, п. 5.

Питання для самостійного вивчення

1. Наведіть практичні приклади взаємозв'язку і взаємозалежності політичної та економічної влади.
2. Наведіть основні етапи формування публічної влади в системі публічного адміністрування.

Практична робота № 4: «Публічне адміністрування та муніципальна влада»

Час: 4 год.

Мета роботи: вивчення Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування»

Після опрацювання теми студент повинен:

знати: зміст наступних категорій: публічна муніципальна влада, місцеве самоврядування, форми місцевої демократії, сфери управління та компетенції місцевого самоврядування.

вміти: розрізняти та застосовувати на практиці методи управління публічними ресурсами.

Завдання 4.1

Питання для обговорення:

1. Поняття публічної муніципальної влади.
2. Поняття місцевого самоврядування. Основні фактори його формування.
3. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування.
4. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування.
5. Посадові особи місцевого самоврядування.

Завдання 4.2

Охарактеризуйте принципи, якими регулюються суспільні відносини в Україні. Відповідно до ст. 6 Конституції державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Поясніть, як реалізується принцип поділу влади в Україні.

Наведіть приклади використання принципу поділу влади в інших країнах

Методичні вказівки до виконання завдання 4.2

Лекція № 4, п. 1.

Завдання 4.3

Зобразіть схематично структуру Верховної Ради України.

Верховна Рада – парламент є єдиним органом законодавчої влади в Україні. Поясніть, яким чином Верховна Рада впливає на діяльність органів державної влади та органів місцевого. Охарактеризуйте повноваження Верховної Ради у сфері державного управління відповідно до статті 85 Конституції України.

Методичні вказівки до виконання завдання 4.3

Лекція № 4, п. 2.

Завдання 4.4

На семінарі виникла дискусія з приводу припинення повноважень народних депутатів України, які відмовилися скласти присягу. Студент Ільченко стверджував, що їх повноваження повинні припинитися за рішенням Президента України, а студент Блохін вважав, що це повинен робити Конституційний або Верховний Суд України. В той же час студент Петренко вважав, що дане питання відноситься до компетенції самої Верховної Ради України. Яка Ваша точка зору?

Методичні вказівки до виконання завдання 4.4

Лекція № 4, п. 3.

Завдання 4.5

Зобразіть схематично систему центральних органів державної влади.

Методичні вказівки до виконання завдання 4.5

Лекція № 4, п. 4.

Завдання 4.6

Зобразіть схематично судову систему України.

Методичні вказівки до виконання завдання 4.6

Лекція № 4, п. 5.

Завдання 4.7

Зобразіть схематично систему прокуратури України. Які повноваження вони мають?

Методичні вказівки до виконання завдання 4.7

Лекція № 4, п. 5.

Завдання 4.8

Охарактеризуйте основні напрямки діяльності Президента України як глави держави за ст. 106 Конституції України.

Використовуючи Конституцію України дати відповіді на наступні питання:

1. Конституційно-правовий статус Президента України
2. Хто може бути обраний на посаду Президента України
3. Які обмеження існують щодо діяльності Президента України
4. Як обирається Президент України
5. Як здійснюється вступ на пост

Методичні вказівки до виконання завдання 4.8

Лекція № 4, п. 6.

Питання для самостійного вивчення

1. Вибори органів місцевого самоврядування.
2. Місцеві референдуми.
3. Загальні збори громадян.
4. Органи самоорганізації населення.
5. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування.

Практична робота № 5: «Закономірності, форми, методи та стилі принципи публічного адміністрування»

Час: 4 год.

Мета роботи: визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного адміністрування в розвитку суспільства.

Після опрацювання теми студент повинен:

знати: зміст наступних категорій: сутність публічного управління, закон, управлінська система, загальносистемні принципи публічного адміністрування, централізація та децентралізація влади.

вміти: розрізняти та застосовувати на практиці методи управління публічними ресурсами.

Завдання 5.1

Питання для обговорення:

1. Проаналізуйте загальний закон соціального управління;
2. Розкрийте сутність закону управління суспільними процесами;
3. Охарактеризуйте закон розмежування центів влади та управління;
4. Визначте сутність закону системності організації та саморозвитку системи
5. Публічного адміністрування;
6. Розкрийте сутність закону централізації та децентралізації влади.

Завдання 5.2

Ознайомитися зі «Стратегією сталого розвитку Харківської області до 2020 р.». Які основні цілі (пріоритети) сталого розвитку Харківської області до 2020 р.?

Методичні вказівки до виконання завдання 5.2

Лекція № 5, п. 3.

Завдання 5.3

Нарисуйте схему взаємозв'язку органів державної і регіональної влади, які здійснюють управління та регулювання економіки, використовуючи наступні елементи:

Президент України	Секретар обласної Ради
Міський голова	Віце прем'єр міністри
Спікер парламенту	Виконавчі комітети міст
Голова обласної державної адміністрації	Постійно діючі комітети в Верховній Раді
Міністри профільних міністерств	Профільні управління обласної державної адміністрації
Голова обласної Ради	Перший прем'єр міністр
Верховна Рада	Постійно діючі комісії в Верховній Раді
Парламентські фракції	Державні обласні адміністрації
Профільні міністерства	Прем'єр-міністр
Секретаріат Президента	Міські Ради
Кабінет міністрів	Обласні Ради

Методичні вказівки до виконання завдання 5.3

Лекція № 5, п. 4.

Питання для самостійного вивчення

1. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень.
2. Формування «дерева цілей».
3. Нові тенденції у сфері публічного адміністрування.
4. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей.
5. Динаміка виконання рішень.

Змістовий модуль 2. «Організація публічного адміністрування»

Практична робота № 6: «Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень»

Час: 4 год.

Мета роботи: визначення об'єкта та суб'єкта управління, навчитися послідовно приймати управлінські рішення.

Після опрацювання теми студент повинен:

знати: зміст наступних категорій: управлінська діяльність, процес управління, суб'єкт управління, об'єкт управління, державно-управлінське рішення, вироблення рішення, послідовність прийняття управлінських рішень.

вміти: розрізняти та застосовувати на практиці методи управління публічними ресурсами.

Завдання 6.1

Питання для обговорення:

1. Наведіть загальні принципи, що регулюють адміністрування, як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси.
2. Розкрийте послідовність етапів прийняття та динаміку виконання управлінських рішень.

Завдання 6.2

Характеризуючи систему органів державної влади України, студент Квітко сказав, що за територією дії вони поділяються на вищі та центральні. До першого виду він відніс Президента України, Конституційний Суд України та Генерального Прокурора України, а до другого – Верховну Раду України, Кабінет Міністрів України та обласні ради. Студент Аврамчук не погодився з Квітком, заявивши, що ВРУ України та КМУ є вищим органом держави, оскільки її діяльність поширюється на всю територію України, а центральні органи діють лише в межах областей.

Яка Ваша точка зору?

Методичні вказівки до виконання завдання 6.2

Лекція № 6, п. 3.

Завдання 6.3

Які механізми системи "стримувань і противаг" (тобто спільні дії та взаємний контроль органів гілок влади України) передбачені Конституцією України:

- у законодавчому процесі;
- у бюджетному процесі;
- у визначенні основних напрямів внутрішньої та зовнішньої політики України;
- у кадровій політиці;
- у достроковому припиненні повноважень.

Методичні вказівки до виконання завдання 6.3

Лекція № 6, п. 5.

Питання для самостійного вивчення

1. Основні ознаки та атрибути бюрократії.
2. Політизація вищого чиновника.
3. Поняття корупції та корупційних дій.
4. Ідеальний тип бюрократії за М.Вебером.
5. Вплив бюрократизму на суспільство.

Практична робота № 7: «Механізми, органи, методи та стилі публічного адміністрування»

Час: 4 год.

Мета роботи: розуміння структури засад, механізмів, органи, методів та стилів публічного адміністрування.

Після опрацювання теми студент повинен:

знати: зміст наступних категорій: принципи організації діяльності органів публічного адміністрування, форми публічного адміністрування, методи публічного адміністрування, організаційно-розпорядчі (адміністративні) методи, стиль публічного адміністрування.

вміти: розрізняти та застосовувати на практиці методи управління публічними ресурсами.

Завдання 7.1

Питання для обговорення:

1. Структура механізму та органів публічного адміністрування.

2. Принципи організації діяльності органів публічного адміністрування.
3. Форми організації публічного адміністрування.
4. Методи публічного адміністрування.
5. Стиль публічного адміністрування.

Завдання 7.2

Змоделюйте систему органів виконавчої влади за основними організаційно-правовими рівнями.

Наведіть приклади суб'єктів державного управління на кожному з рівнів та охарактеризуйте їх основні функції і повноваження

Методичні вказівки до виконання завдання 7.2

Лекція № 7, п. 2.

Завдання 7.3

Користуючись Законом України «Про Кабінет Міністрів України»:

1. схематично зобразіть структуру Кабінету Міністрів України
2. охарактеризуйте основні його функції і повноваження в системі органів виконавчої влади.
3. вимоги до членів Кабінету Міністрів України
4. охарактеризуйте відносини Кабінету міністрів України з іншими органами влади.

Методичні вказівки до виконання завдання 7.3

Лекція № 7, п. 3.

Завдання 7.4

Розкриваючи питання про конституційний статус Кабінету Міністрів України, студент Руденко не зміг показати співвідношення понять «відповідальність», «підконтрольність» та «підзвітність».

Аналізуючи статтю 113 Конституції України, студент Долинський висловив припущення, що відповідальність КМУ перед Президентом України означає, що лише Президент України може приймати рішення про його відставку. А підконтрольність і підзвітність КМУ Верховній Раді України означає її право вимагати звіти про роботу Кабінету Міністрів України. Чи згодні Ви з Долинським? Що таке «відповідальність», «підконтрольність» та «підзвітність» дайте визначення даних понять, наведіть приклади кожного з них, користуючись Конституцією України.

Методичні вказівки до виконання завдання 7.4

Лекція № 7, п. 3.

Завдання 7.5

Охарактеризуйте основні завдання та повноваження міністерства як органу, що забезпечує формування та реалізує державну політику в одній чи декількох сферах (на прикладі одного з міністерств України).

Методичні вказівки до виконання завдання 7.5

Лекція № 7, п. 4.

Завдання 7.6

Центральні органи виконавчої влади утворюються для виконання окремих функцій із реалізації державної політики як служби, агентства, інспекції. Коли центральний орган виконавчої влади утворюється як служба, коли як агентство і коли як інспекція?

Ким згідно із законодавством спрямовується та координується діяльність центральних органів виконавчої влади відповідно до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17.03.2011 р. Проаналізуйте їх основні завдання.

Методичні вказівки до виконання завдання 7.6

Лекція № 7, п. 5.

Питання для самостійного вивчення

1. Антикорупційна стратегія України.
2. Корупція в органах державної влади
3. Найбільш корумповані сфери діяльності.
4. Причини корупції.
5. Вплив корупції на розвиток суспільства.

Практична робота № 8: «Бюрократія в системі публічного адміністрування»

Час: 4 год.

Мета роботи: визначення бюрократії як наукової категорії та оволодіння сучасними підходами в оцінюванні бюрократії.

Після опрацювання теми студент повинен:

знати: зміст наступних категорій: бюрократія, публічна служба.

вміти: розрізняти та застосовувати на практиці методи управління публічними ресурсами.

Завдання 8.1**Питання для обговорення:**

1. Бюрократія як наукова категорія
2. Теорія бюрократії М. Вебера
3. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії
4. Публічна служба

Завдання 8.2

На основі використання законодавчих і нормативних актів представте схематично структуру обласної державної адміністрації, розкрийте її основні функції та повноваження й охарактеризуйте роль у системі органів виконавчої влади.

Методичні вказівки до виконання завдання 8.2

Лекція № 8, п. 1.

Завдання 8.3

Здійснення управлінської діяльності в органах державного управління передбачає налагодження відносин з різними суб'єктами та об'єктами державного управління.

Визначте засади, на яких будуються відносини місцевих державних адміністрацій з Президентом, Кабінетом Міністрів, іншими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями.

Визначені типи відносин представте схематично

Методичні вказівки до виконання завдання 8.3

Лекція № 8, п. 2.

Завдання 8.4

1. Визначити основні регіональні органи публічного управління на різних рівнях адміністративно-територіальної організації суспільства (район, область тощо).

2. Визначити функціональні завдання регіональних органів публічного управління на різних рівнях адміністративно-територіальної організації суспільства (район, область тощо).

3. Запропонувати механізми забезпечення публічності в діяльності регіональних органів публічного управління.

Методичні вказівки до виконання завдання 8.4

Лекція № 8, п. 3.

Завдання 8.5

1. Що таке адміністративна послуга?
2. Порядок надання адміністративних послуг.
3. Строки надання адміністративних послуг.

Методичні вказівки до виконання завдання 8.5

Лекція № 8, п. 4.

Питання для самостійного вивчення

1. Контрактна система та неокорпоративізм.
2. Шляхи підвищення результативності та ефективності публічного адміністрування.
3. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування.

Практична робота № 9: «Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування»

Час: 4 год.

Мета роботи: оволодіння Законом України «Про засади запобігання та протидії корупції»

Після опрацювання теми студент повинен:

знати: зміст наступних категорій: корупція, корупційні дії, причини корупції, нормативно-правова база антикорупційної діяльності, принципи запобігання і протидії корупції.

вміти: розрізняти та застосовувати на практиці методи управління публічними ресурсами.

Завдання 9.1

Питання для обговорення:

1. Поняття корупції та корупційних дій
2. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності
3. Зони підвищеного ризику прояву корупції
4. Фактори запобігання проявам корупції.

Завдання 9.2

Проаналізуйте твердження та виявіть недоліки та суперечності.

1. Місцеве самоврядування означає право і спроможність місцевих властей, в межах закону, здійснювати регулювання й управління суттєвою часткою державних справ, які належать до їхньої компетенції, в інтересах місцевого населення. (офіційний переклад Європейської хартії).

2. Місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи Добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища чи міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. (Конституція України, ч. 1, ст. 140).

3. Місцеве самоврядування – це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади – жителів села чи добровільного об’єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста – самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. (Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» ч. 1, ст. 2).

Методичні вказівки до виконання завдання 9.2

Лекція № 9, п. 1.

Завдання 9.3

Згідно ст. 5 Конституції України народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. З даного конституційного положення прямо випливає, що органи місцевого самоврядування не входять до єдиного державного механізму і, в силу цього, місцеве самоврядування можна розглядати як окрему форму реалізації народом належної йому влади. Визначте схематично основні форми місцевої демократії та розкрийте їх зміст.

Методичні вказівки до виконання завдання 9.3

Лекція № 9, п. 3.

Завдання 9.4

Схематично зобразіть структуру і склад органів місцевого самоврядування в Україні.

Методичні вказівки до виконання завдання 9.5

Лекція № 9, п. 3.

Завдання 9.5

1. Визначити основні потреби громадян на різних рівнях їхньої соціалізації (приватний будинок, багатоквартирний будинок, вулиця, мікрорайон, територіальна громада в цілому).

2. Визначити функціональні завдання муніципальних органів публічного управління на різних рівнях соціальної структуризації громади (приватний будинок, багатоквартирний будинок, вулиця, мікрорайон, територіальна громада в цілому).

3. Запропонувати механізми забезпечення публічності управління на муніципальному рівні.

Методичні вказівки до виконання завдання 9.5

Лекція № 9, п.4 .

Завдання 9.6

Використовуючи законодавчі акти України здійсніть класифікацію повноважень органів місцевого самоврядування у сфері соціального

захисту населення, освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту на власні й делеговані. Зобразіть схематично модель взаємодії органів місцевого самоврядування з органами виконавчої влади та з підприємствами різних форм власності.

Методичні вказівки до виконання завдання 9.5

Лекція № 9, п. 5.

Завдання 9.7

Охарактеризуйте принципи організації виборів. Поясніть, яким чином відбуваються вибори посадових осіб місцевого самоврядування, порядок формування місцевих рад, порядок формування районної та обласної рад.

Проаналізуйте процес формування виконавчих органів місцевого самоврядування. Дайте визначення понять «посада», «виборні посади», «сільський, селищний, міський голова».

Методичні вказівки до виконання завдання 9.7

Лекція № 9 п. 5.

Питання для самостійного вивчення

1. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень.
2. Формування «дерева цілей».
3. Нові тенденції у сфері публічного адміністрування.
4. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей.
5. Динаміка виконання рішень.

Практична робота № 10: «Результативність та ефективність публічного адміністрування»

Час: 4 год.

Мета роботи: визначення основних критеріїв та факторів результативності та ефективності публічного адміністрування

Після опрацювання теми студент повинен:

знати: зміст наступних категорій: ефективність управління, типи показників результативності, критерії ефективності, фактори результативності.

вміти: розрізняти та застосовувати на практиці методи управління публічними ресурсами.

Завдання 10.1

Питання для обговорення:

1. Контрактна система та неокорпоративізм.
2. Шляхи підвищення результативності та ефективності публічного адміністрування.
3. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування.

Завдання 10.2

На основі аналізу конкретної ситуації, яка стосується однієї з організацій (органу державної виконавчої влади або місцевого самоврядування), виконайте такі завдання.

1. Сформулюйте місію органу виконавчої влади або місцевого самоврядування (далі — «організації»), базуючись на інтересах, сподіваннях та цінностях виборців (населення) регіону.
2. Визначте компоненти факторів зовнішнього оточення організації.
3. Виявіть зв'язки між виборцями (населенням) та організацією.
4. Визначте складові системи менеджменту організації.
5. Побудуйте дерево цілей організації.
6. Розробіть модель управління за цілями організації.
7. Дайте аналіз навколишнього середовища організації.
8. Сформулюйте реальну стратегію організації.
9. Побудуйте організаційну структуру, яка спроможна реалізувати стратегію організації.
10. Дайте оцінку наявної організаційної структури, в тому числі на основі функціонального аналізу та елементів контролінгу.
11. Розробіть модель організаційно-регламентаційного забезпечення організації (оргпроекування).
12. Розробіть модель інформаційного і комунікаційного забезпечення організації та її зв'язків з громадськістю.

Методичні вказівки до виконання завдання 10.2

Лекція № 10, п. 1.

Завдання 10.3

Охарактеризуйте структуру органу державної влади (за власним вибором)

Методичні вказівки до виконання завдання 10.3

Лекція № 10, п. 3.

Завдання 10.4

Дайте визначення поняття організаційна структура державного органу. Розкажіть, які підходи та методи побудови організаційних структур органу державної влади. Опишіть вимоги, які ставляться до структури державного органу. Які завдання треба вирішити при створенні структури державного органу.

Зробіть класифікацію державних органів за такими критеріями:

- за територіальним масштабом діяльності;
- за способом утворення;
- в залежності від обсягу й характеру компетенції;
- за порядком вирішення підвідомчих питань.

Методичні вказівки до виконання завдання 10.4

Лекція № 10, п. 4.

Завдання 10.5

Проаналізуйте існуючі в управлінській теорії два основних види організаційних структур (бюрократичні та адаптивні).

Доведіть, що до бюрократичних організаційних структур відносяться: лінійна, функціональна та лінійно-функціональна, а до адаптивних організаційних структур відносяться: програмно-цільова, матрична, дивізіональна.

Покажіть, у чому різниця програмно-цільової структури управління від лінійно-функціональної структури.

Охарактеризуйте основні організаційні варіанти побудови програмно-цільових структур: координаційну, проектну або продуктову та змішану.

У зв'язку з цим, у сучасних умовах перерозподіл функцій між органами лінійно-функціональної і програмно-цільової структур приводить до виникнення матричної схеми організаційної структури. Докажіть, що матрична організаційна структура управління надійна і стійка при виконанні тих робіт, що встановлені і повторюються, як і лінійно-функціональна схема, але в той же час має спеціальний механізм із координації функціональних і міжфункціональних зв'язків щодо досягнення цілей, що змінюються.

Покажіть на схемі, в яких ролях виступає керівник проекту або програми при матричній структурі.

Методичні вказівки до виконання завдання 10.5

Лекція № 10, п. 4,5.

Завдання 10.6

Назвіть характеристики внутрішньої структури організації.

Охарактеризуйте існуючі підходи (класичний; біхевіоральний (поведінковий); ситуаційний; системний; системно-цільовий) та методи (досвідний, експертний, аналогій, нормативний, параметричний, технологічний, структуризації цілей, економіко-математичного моделювання, імітаційного моделювання) побудови структури управління державним органом.

Методичні вказівки до виконання завдання 10.6

Лекція № 10, п. 5.

Завдання 10.7

Використовуючи Закон України «Про доступ до публічної інформації» виконайте наступне завдання.

До територіального органу міністерства юстиції телефоном звернувся громадянин та попросив надати йому копію штатного розпису і кошторис управління юстиції, а також надати інформацію про порядок реєстрації речових прав на нерухоме майно.

Обговоріть цю ситуацію в групі і дайте обґрунтовані відповіді на такі запитання:

- (1) Чи повинна бути надана ця інформація?
- (2) У якій формі та впродовж якого строку?
- (3) Якою буде відповідь, якщо громадянин запитує також інформацію про заробітну плату, яку отримали конкретні працівники?
- (4) Якою буде відповідь, якщо громадянин запитує особову справу працівника? Якщо у цій справі міститься інформація про освіту працівника, а перед цим у ЗМІ було оприлюднено інформацію про те, що цей працівник нібито вказав неправдиву інформацію про свою освіту?

Методичні вказівки до виконання завдання 10.7

Лекція № 10, п. 6.

Завдання 10.8

Використовуючи Закон України «Про доступ до публічної інформації» виконайте наступне завдання.

Запит до районної державної адміністрації стосується документа, який має гриф “Для службового користування”, що був наданий документу у 2006 році. Цей документ містить дані про кількість та види релігійних організацій, оцінку релігійної ситуації на території району тощо. Згідно з переліком відомостей, що становлять службову інформацію, затвердженим головою РДА у червні 2011 року, ця інформація віднесена до відомостей, що становлять службову інформацію.

Обговоріть цю ситуацію в групі і дайте обґрунтовані відповіді на такі запитання:

- (1) Чи повинен бути наданий запитуваний документ?
- (2) Чи може ця інформація бути віднесена до службової?
- (3) Чи правильно складений перелік відомостей, що становлять службову інформацію?

Методичні вказівки до виконання завдання 10.8

Лекція № 10, п. 6.

Питання для самостійного вивчення

1. Розкрийте основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства.
2. Охарактеризуйте сутність громадянського суспільства.
3. Визначте місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні.
4. Розкрийте основні складові громадянського суспільства.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Критерії оцінювання роботи студентів на практичному занятті при максимальній оцінці в 4 бали:

4 бали - опрацьовано теоретичний матеріал, надані відповіді на питання для самоперевірки, відповідь за темою заняття повна та аргументована, студент дає відповіді на додаткові запитання.

3 бали - опрацьовано теоретичний матеріал, надані відповіді на Питання для самоперевірки, відповідь за темою заняття повна та аргументована але зустрічаються неточності, нелогічність викладу матеріалу та пояснень явищ.

2 бали - опрацьовано теоретичний матеріал, не в повному обсязі надані відповіді на Питання для самоперевірки, відповідь неповна або частково вірна.

1 бал – теоретичний матеріал майже не опрацьовано, і відповіді на Питання для самоперевірки частково вірні.

Критерії оцінювання роботи студентів на практичному занятті при максимальній оцінці в 2 бали:

2 бала - опрацьовано теоретичний матеріал, надані відповіді на Питання для самоперевірки, відповідь за темою заняття повна та аргументована, студент дає відповіді на додаткові запитання.

1,5 бали - опрацьовано теоретичний матеріал, надані відповіді на Питання для самоперевірки, відповідь за темою заняття повна та аргументована але зустрічаються неточності, нелогічність викладу матеріалу та пояснень явищ.

1 бали - опрацьовано теоретичний матеріал, не в повному обсязі надані відповіді на Питання для самоперевірки, відповідь неповна або частково вірна.

0,5 бал – теоретичний матеріал майже не опрацьовано, і відповіді на Питання для самоперевірки частково вірні.

Підсумковий модульний контроль складається з 2 теоретичних питань по темам навчальної дисципліни та 30 тестових завдань. Максимальна кількість балів за ПМК – 10 балів.

Критерії оцінювання 2-х теоретичних завдань МК – по 2,5 балів кожне (максимум):

2,5 бали - «відмінно»: ставиться при відповіді на питання у повному обсязі; відповіді на запитання вичерпні й аргументовані.

2 бали - «добре»: ставиться якщо відповіді на питання даються по суті, але не в деталях.

1-1,5 - «задовільно»: ставиться, відповіді на питання даються не в повному обсязі.

0 балів - «незадовільно»: виставляється якщо при відповіді на питання студент дає невірні відповіді.

Критерії оцінювання тестових завдань МК – 5 балів (максимум):

5 балів – 90- 100% відповідей вірні.

4 бали – 70 - 89% відповідей вірні.

3 бали – 50 - 69% відповідей вірні.

2 бали – 30 - 49% відповідей вірні.

1 бал – 10 - 29% відповідей вірні.

0 балів - жодної правильної відповіді.

Шкала оцінювання національна та ECTS

Бали	За шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90–100	A	відмінно	зараховано
75–89	B	добре	
	C		
60–74	D	задовільно	
	E		
35–59	FX	незадовільно (з можливістю повторного перескладання)	не зараховано
1–34	F	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова

1. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : [Курс лекц.] / Г. В. Атаманчук. – [2-е изд. дополн.]. – М. : Омега-Л, 2004. - 584 с.
2. Василенко И. А. Государственное управление в странах Запада : США, Великобритания, Франция, Германия : [Учеб пособ.] / И.А. Василенко. – [2-е изд. дополн.]. – М. : Логос, 2000. – 200 с.
3. Державнеуправління та державна служба : [Словник-довід.] / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 208 с.
4. Малиновський В. Я. Державнеуправління : [Навч. посіб.] / В. Я. Малиновський. – Луцьк, 2000. – 558 с.
5. Мельник А.Ф. Державнеуправління : [Підруч.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582с.
6. Посібник для державного службовця з питань запобігання корупційних діянь / уклад. С. М. Серьогін, О. Л. Молошна, В. В. Баштанник [та ін.]. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2009. – 136 с.
7. Публічне адміністрування в Україні : [Навч. посіб.] / [В. Б. Дзюндзюк, Б. Коротич, Н. М. Мельтюхова та ін.]; за заг. ред. д.філос.н., проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н. М. Мельтюхової. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2012. – 256 с.

Допоміжна

1. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень : проблеми теорії, методології, практики : [Моногр.] / В. Д. Бакуменко. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 340 с.
2. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : [Моногр.] / кол. авт; відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. – К. : УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.
3. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : [Моногр.] / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : ХарПІ УАДУ «Магістр», 2003. – 236 с.
4. Лахижа М. І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні і практичні аспекти [Текст] / М. І. Лахижа. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – 289 с.
5. Політологія : [Підруч.] // За заг. ред. проф. Кремень В. Г., проф. Горлача М. І. – Харків: Друк. Центр «Єдинорог», 2001. – 640 с.
6. Про громадські об'єднання [Текст] : Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 1. – С. 1
7. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії [Текст]: Закон України 05.10.2000 № 2017-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 48. – С.409.
8. Про джерела фінансування органів державної влади [Текст]: Закон України від 20.06.1999 р. №783-XI V // Уряд, кур'єр. – 1999. – № 165.

9. Про засади запобігання і протидії корупції [Текст]: Закон України від 07.04.2011 № 3206-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 40. – С. 404.

10. Про звернення громадян [Текст]: Закон України від 02.10.96 р. №393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – С. 256.

11. Про інформацію [Текст] : Закон України від 2.10.1992 р. № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – С. 650.

12. Про місцеве самоврядування в Україні [Текст] : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – С. 170.

13. Про місцеві державні адміністрації [Текст] : Закон України від 9.04.1999 р. № 586-XIV // Офіц. вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри публічного управління, адміністрування та права.
4. Internet.